

J.nr. 25-11-000017
Ref.: Kvælstof & Klima
Dato: 10. juni 2025

Høring over udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2025/2026 (gødskningsbekendtgørelsen)

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø sender hermed udkast til bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2025/2026 (gødskningsbekendtgørelsen) i høring.

Bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet bedes sendt til: kvaelstof-klima@sgav.dk (med cc til chpawi@sgav.dk og tobfel@sgav.dk) **senest onsdag den 2. juli 2025 kl. 12.00** med angivelse af journalnummer 25-11-000017.

I det tilgængelige udkast til den nye bekendtgørelse fremgår alle ændringer i forhold til bekendtgørelsen for planperioden 2024/2025 med synlige rettelser.

I det følgende gennemgås ændringerne af bekendtgørelsen tematisk.

Eventuelle spørgsmål til indholdet i materialet kan rettes til:

- Christina Paulin Wright på chpawi@sgav.dk eller på tlf. 22 68 96 21
- Tobias Feld Snitkjær på tobfel@sgav.dk eller på tlf. 61 88 78 69

Høringssvar bliver offentliggjort på www.hoeringsportalen.dk efter høringsfristens udløb, for så vidt disse ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Ved afgivelse af høringssvar samtykkes til offentliggørelse af høringssvaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Indhold

Introduktion	3
Væsentlige ændringer	3
Nye husdyrnormer	3
Økologiske svin	3
Slagtekyllinger	4
Udgåede staldsystemer	4
Nye afgrødenormer	4
Øvrige forhold	4
Agil erhvervsrettet regulering	4
Digitaliseringsklar lovgivning	4
Forholdet til EU-lovgivningen	5
Erhvervsøkonomiske og administrative konsekvensvurderinger	5
Konsekvensvurderinger for miljø, natur og klima	5
Ikrafttrædelsesdato	6

Introduktion

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (herefter SGAV) sender den nye bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden i høring for den kommende planperiode (2025/2026).

Alle ændringer fremgår af bekendtgørelsesudkastet med synlige ændringer.

Væsentlige ændringer

Til planperioden 2025/2026 er der ikke foretaget ændringer udover opdateringen af bekendtgørelsens bilag på baggrund af indstillinger fra Normudvalget.

Disse er beskrevet herunder.

Nye husdyrnormer

Som vanligt indstilles der nye normer for husdyr. Husdyrnormerne afspejler udskillelsen af kvælstof og fosfor for hver dyretype på et givent staldsystem.

Økologiske svin

Fra planperioden 2025/2026 er der væsentlige ændringer i normerne for økologiske svin.

Normerne har senest været opdateret til planperioden 2019/2020. På baggrund af ny viden og ny data fra praksis opdateres de til planperioden 2025/2026.

Nye data over foderudnyttelse og nye indhentede data om indholdet af kvælstof og fosfor i de mest anvendte foderblandinger giver anledning til at særligt udskillelsen af fosfor i husdyrgødningen fra økologiske svin stiger markant. Inkluderingen af grovfoder i normerne har en mindre betydning.

Derudover har Normudvalget vurderet, at tilgængelige data vedr. hjemmeblandet foder ikke er tilstrækkeligt, hvorfor normerne er fastsat udelukkende på baggrund af oplysninger fra færdigblandinger. Dette er samme måde, som normerne fastsættes for konventionelle svin.

For smågrise og slagtesvin vil kvælstofudskillelsen falde, da foderets indhold af råprotein er faldende. Dette er dog ikke gældende for søer, hvor indholdet af kvælstof stiger ca. 6-11 pct. afhængigt af staldsystem og gødningstype.

Ændringer i forhold til nugældende normtal er:

- Søer, N stiger mellem 6,0 og 11,6 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Søer, P stiger mellem 30 og 37 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Smågrise, N falder mellem 17 og 20 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Smågrise, P stiger mellem 7,1 og 8,7 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Slagtegrise, N falder mellem 1,0 og 1,1 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype
- Slagtegrise, P stiger mellem 7,2 og 7,6 pct. afhængig af staldsystem/gødningstype

Af ovenstående er det tydeligt, at de nye normer særligt vil være en udfordring for de økologiske sohold, som stiger markant i fosforudskillelsen, og som ikke har mulighed for at afsætte gødningen uden for virksomheden.

For at imødekomme de udfordringer, der kan være for virksomhederne ift. fosforlofterne, vil der jf. reglerne være mulighed for at lave en type 2-foderkorrektion, hvis man kan dokumentere at fodre anderledes end det gennemsnit, der ligger til grund for fastsættelsen af normerne.

Slagtekyllinger

Der indføres en ny kategori for vækstkategori 2 slagtekyllinger svarende til en produktionstid på 35 dage. Det skyldes et skifte til en anden race med et lidt højere vækspotentiale, hvilket betyder, at nogle producenter vil levere kyllinger, der er yngre end 40 dage, når de slagtes.

De 35 dage indføres, så der kan laves korrektionsformler for kyllinger, der vejer mindre end 1,94 kg. Vægtene svarer til en produktionstid på 35, 40, 45 og 50 dage. Ved alle produktionstider er vægtene steget i forhold til tidligere, som har givet en stigning på foderforbruget på 5-6 pct. hvilket har øget både N og P i gødning pr. produceret kylling.

Udgåede staldsystemer

Staldsystemet *Dybstrøelse + kort ædeplads med fast gulv* nedlægges for alle kategorier af kvæg. Alle værdier for tilførsel af halm og tab af kvælstof er ens. For alle kategorier af kvæg mellem 0-6 mdr. vil der i fremtiden kun være et staldsystem, som vil være *Dybstrøelse (hele arealet)*.

Det er vurderet hensigtsmæssig at holde antallet af staldsystemer så lavt som muligt, så længe det ikke har betydning for normerne.

Nye afgrødenormer

Der er foretaget en opdatering af de økonomisk optimale afgrødenormer på baggrund af indstilling fra Normudvalget. Økonomisk optimale afgrødenormer fastsættes på baggrund af sammenhængen mellem tilførsel af kvælstof og udbytte for den enkelte afgrøde (bytteforholdet), der justeres i forhold til en prisrelation mellem afgrødens afsætningspris og prisen på kvælstofholdig gødning.

Baggrunden for opdateringen er en ændret prisrelation mellem kvælstof og afgrødeprisen, som fører til ændringer af det økonomiske optimum. For en række kornafgrøder (herunder vinterhvede og vårbyg) bliver normerne øget med 5 kg kvælstof. Afgrødenormen for rent græs sænkes med 30 kg kvælstof, da der foreligger nye data over udbytterespons.

De samlede ændringer forventes at medføre en samlet stigning i afgrødenormerne på ca. 4.450 tons kvælstof. Til sammenligning medførte ændringer i afgrødenormerne til indeværende planperiode en reduktion på ca. 9.700 tons kvælstof.

De fluktuerende økonomisk optimale normer følger de fastsatte principper i gødskningsloven og justeres således alene inden for hensigten fra denne iboende systematik, hvorfor det vurderes, at det ikke i sig selv udløser krav om fornyet screening/evt. miljøvurdering.

Øvrige forhold

Agil erhvervsrettet regulering

SGAV har overvejet principperne for agil erhvervsrettet regulering og vurderer, at de foreslåede ændringer ikke er relevante for de fem principper.

Digitaliseringsklar lovgivning

Bekendtgørelsens bestemmelser giver mulighed for digital understøttelse. Der er ikke i udkastet indført regler, der ændrer på den gældende digitale understøttelse.

Forholdet til EU-lovgivningen

Bekendtgørelsen er i overensstemmelse med de fem principper for implementering af EU-ret.

Erhvervsøkonomiske og administrative konsekvensvurderinger

SGAV har ikke konsekvensvurderet de administrative eller direkte byrder ved bekendtgørelsen. Baggrunden for dette er, at der ikke er foretaget ændringer af bekendtgørelsens materielle indhold. Der er alene tale om en opdatering af bekendtgørelsens tabeller. Der er yderligere ikke tale om metodiske ændringer i den måde data i bekendtgørelsen fastsættes, men de foreslåede ændringer er baseret på bedre viden om de faktiske forhold i erhvervet.

Konsekvensvurderinger for miljø, natur og klima

Det følger af miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 1, at myndigheden skal gennemføre en miljøvurdering af planer og programmer, hvor disse udarbejdes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til anlæg til intensiv husdyravl. En bekendtgørelse kan anses som en plan eller et program efter miljøvurderingslovens regler.

Det følger endvidere af miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, at myndigheden skal gennemføre en vurdering af, hvorvidt mindre ændringer i planer eller programmer, der udarbejdes inden for bl.a. landbrug og fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser til anlæg til intensiv husdyravl eller planer og programmer, der i øvrigt fastlægger rammerne for fremtidige anlægstilladelser, kan få væsentlig indvirkning på miljøet, således at der skal gennemføres en miljøvurdering.

Som for tidligere planperioder justeres afgrødenormerne på baggrund af indstilling fra Normudvalget om, hvad der aktuelt vurderes at udgøre økonomisk optimum. Afgrødenormerne var tidligere reduceret til under økonomisk optimum. Udfasningen af de reducerede normer er tidligere miljøvurderet. De fluktuerende økonomisk optimale normer følger de fastsatte principper i gødskningsloven og justeres således alene inden for hensigten fra denne iboende systematik, hvorfor det vurderes, at det ikke i sig selv udløser krav om fornyet screening/evt. miljøvurdering.

Som til tidligere planperioder justeres husdyrnormernes indhold af kvælstof og fosfor i husdyrgødning ligeledes på baggrund af aktuel viden om dyrenes udskillelse, staldsystemer mv. Husdyrnormerne har betydning for beregningen af, hvor meget kvælstof og fosfor i husdyrgødning en virksomhed producerer, og de indgår allerede som en del af nitrathandlingsprogrammet, herunder også det program, der blev miljøvurderet i 2012.

Fastsættelsen af husdyrnormerne på baggrund af viden om dyrenes udskillelse af kvælstof og fosfor vurderes ikke at have betydning for miljøet, da det er kvælstofkvoten og udnyttelseskrauet, der fastsætter grænserne for den mængde kvælstof, der kan udbringes på landbrugsarealerne.

Med ændringerne justeres husdyr- og afgrødenormerne i forbindelse med virksomhedens beregning af sit kvælstofforbrug. Disse indgår som elementer i nitrathandlingsprogrammet, som er miljøvurderet efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 1, nr. 1. Det vurderes dog, at der vil være tale om en mindre justering af enkelte af de foranstaltninger, der indgår i programmet, hvorfor ændringerne alene vil være underlagt en pligt til screening efter miljøvurderingslovens § 8, stk. 2, nr. 1, som udgøres af foreliggende høringsbrev.

Ikrafttrædelsesdato

Bekendtgørelsen træder i kraft den 1. august 2025.

Venlig hilsen

Kvælstof & Klima

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø